

Bij het afscheid van Mevrouw Bottenheim

Er zullen weinigen zijn van de talloze bezoekers aan het Rijksprentenkabinet die niet op een of andere manier te maken hebben gehad met juffrouw Bottenheim. Toch zal aan de meeste van deze 'voorbijgangers' ontgaan zijn, hoezeer zij al die jaren lang voor de inwendige organisatie van deze instelling op de bres heeft gestaan.

De buitenwereld kende haar als de bibliothecaresse en de vol-ijverige secretaresse van het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap. Maar wie meer achter de schermen kon kijken, wist dat haar zin voor organisatie en goed beheer zich verder uitstreckte dan de bibliotheek alleen. Dit was al heel vroeg in haar lange carrière in het Rijksmuseum gebleken.

Zij kwam in 1915, zoals in die tijd en nog heel lang nadien, de gewoonte was bij een instelling als het Museum: als volontair. In het Prentenkabinet had toen Jhr. Teding van Berkhout de leiding overgenomen van de vroeg-gestorven Moes en veel onvoltooide kaartsystemen, die de onvolprezen Moes had opgezet,

waren nog niet beëindigd of nauwelijks begonnen. Zo kreeg juffrouw Bottenheim als eerste taak om aan een van deze monniken-werken haar krachten te beproeven en hiermee werd bij haar de grondslag gelegd voor de betrouwbare en goed geredigeerde fiches, die zij tot het einde van haar loopbaan bleef opstellen altijd met die bewonderenswaardige en aanstekelijke opgewektheid en accuratesse, die een voorbeeld bleven voor generaties van jongere hulpkrachten.

De vaste aanstelling kwam heel onverwacht in 1921. Het beheer van de bibliotheek, dat toen bij M. D. Henkel berustte, vroeg om uitbreiding, ook al omdat door de grote aankopen in de oorlog en in de daarna gekomen Duitse inflatie-tijd de boekenstroom op niet voorziene wijze was gegroeid. Het eerste werk van juffrouw Bottenheim was weer van organisatorische aard: zij nam de administratie van de boekenaankoop ter hand en werkte die uit tot een goed sluitend systeem, dat nog heden de basis vormt voor haar opvolgster. De bibliotheek, die vroeger slechts een étage